

Nakkilan kunnan kouluverkkoselvitys

SivVal 25.02.2025 § 5
214/10.03.02.00/2023

Valmistelija

Sivistysjohtaja Koski Jari

Nakkilan valtuusto päätti (KV 16.12.2024 § 53 141/02.02.00/2024) talousarvio päätöksen yhteydessä selvittää mallia, jossa Viikkalan koulu toimisi nuorimpien ikäluokkien kouluna ja Kirkonseudun koulu isompien oppilaiden yksikkönä kuudenteen luokkaan asti. Myös Tattaran koulun lopettamista selvitetään samassa yhteydessä. Mallin selvittäminen perustuu mm. Pakkalan kiinteistön poistumisesta opetuskäytöstä vuoden 2025 aikana ja oppilasmäärien vähenemiseen. Kunnassa selvitetään lapsivaikutusten arvioinnin kautta mallia. Lapsivaikutusten arvioinnin avulla halutaan selvittää edellä olevien toimenpiteiden vaikutuksia lasten hyvinvointiin.

1. Nykytilanne

Nakkilassa on kolme alakoulua, yksi yläkoulu ja lukio. Esiopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään Kirkonseudun koululla. Pakkalan koulurakennuksen käyttö päättyy keväällä 2025. Vakinaisia luokanopettajia on 19, joista kaksi toimii yhteiskoulun opettajina. Heillä on kaksoiskelpoisuus.

Koulujen opettajajakauma on seuraava:

- Kirkonseudun koulu: 12 luokanopettajaa
- Viikkalan koulu: 3 luokanopettajaa
- Tattaran koulu: 2 luokanopettajaa
- Lisäksi yksi määräaikainen opettaja työskentelee puoliiksi Tattaran ja yhteiskoulun välillä.

2. Opetuksen resurssit ja kustannukset

Lukuvuonna 2024–2025 alakoulujen tuntikehys on 703 tuntia, mikä sisältää esiopetuksen, pienryhmätunnit ja erityistehtävät.

Yhteiskoulun tuntikehys on 430 tuntia.

Opetustunnin kustannukset vaihtelevat yksiköstä riippuen:

- Alakoulut ja yläkoulu: 2500 €–2700 € per opetustunti
- Lukio: noin 3000 € per opetustunti

Luokanopettajan opetusvelvollisuus on 24 tuntia viikossa peruspalkan mukaisesti. Ylituntien tuntihinta on noin 84 % perusopetustunnin hinnasta. Aineenopettajien opetusvelvollisuus

määräytyy oppiaineen mukaan ja on määritelty työehtosopimuksessa.

Erillisessä liitteessä on esitetty kustannuslaskelmat nykyisen tuntikehyksen ja yhden koulun mallin koulun tuntikehys.

3. Siirtyminen "yhden koulun malliin" syksyllä 2025

Joulukuussa hyväksytyssä talousarviossa on suunniteltu, että Nakkilassa siirrytään syksyllä 2025 "yhden koulun malliin". Tässä mallissa saman ikäluokan oppilaat sijoitetaan yhteen koulurakennukseen, ja opetus järjestetään kolmessa koulussa:

- Yhteiskoulussa
- Kirkonseudun koululla
- Viikkalan koululla

Pakkalan rakennus ja Tattaran koulu poistuvat opetuskäytöstä syksyllä 2025. Koska Pakkalan tiloja ei voi enää hyödyntää, oppilaiden sijoittelu täytyy järjestää uudelleen.

4. Perusteet kouluverkon muutokselle

Muutoksella ennakoidaan oppilasmäärien laskua, joka näkyy erityisesti päiväkotien ja 1. luokan oppilasmäärissä. Oppilasmäärän väheneminen yhdessä taloudellisten realiteettien kanssa antaa vahvat perusteet kouluverkon uudistukselle.

Lisäksi on huomioitava lukiorahoituksen leikkaus, joka tulee voimaan täysimääräisesti vuonna 2028. Myös hyvinvointialueen palvelut oppilaille tuskin lisääntyvät, mikä korostaa tarvetta järjestää opetus harvempiin opetusyksiköihin, jotta palvelut voidaan turvata tasapuolisesti.

4.1 Oppimisen tuen uudistus ja perusopetuksen muutos

Syksyllä 2025 toteutettava oppimisen tuen uudistus mahdollistaa tuen jakautumisen tasaisemmin ilman merkittäviä lisäresursseja. Tarkat vaikutukset perusopetukseen ovat kuitenkin vielä epäselviä, sillä uusi opetussuunnitelman (OPS) peruste julkaistiin viikolla 7. Uudistukseen liittyvät koulutukset ja ohjeistukset saadaan kevään ja syksyn 2025 aikana.

<https://www.oph.fi/fi/uutiset/2025/oppimisen-tuki-uudistuu-paivitetyt-esi-ja-perusopetuksen-opetussuunnitelmien-perusteet>

5. Kouluverkkovaihtoehdot

Vuoden 2025 talousarviota laadittaessa arvioitiin, miten siirtyminen "yhden koulun malliin" vaikuttaa kunnan talouteen. Muutos vähentää opetukseen tarvittavaa tuntikehystä, ja tämä huomioitiin talousarviossa.

Käytännössä tämä tarkoittaa Tattaran ja Viikkalan koulujen lakkauttamista. Uudessa mallissa Nakkilassa olisi yksi alakoulu, joka toimisi kahdessa toimipisteessä yhden virkarehtorin alaisuudessa. Perusopetuksen talousarvioon esitettiin valtuustolle noin 100 000 euron säästöä verrattuna aiempaan raamiin. Säästö perustuu pääosin tuntikehysten pienenemiseen sekä Pakkalan rakennuksen vuokratulujen vähenemiseen. Ruoka- ja tilapalvelujen osalta muutokset eivät vaadi lisäpanostuksia, lukuun ottamatta yhtä tarkasteltua vaihtoehtoa.

5.1. Kouluverkkovaihtoehtojen valmistelu

Rehtorikokouksessa 13.2.2025 käsiteltiin eri vaihtoehtoja uudeksi kouluverkoksi. Kokouksen pohjustuksena järjestettiin:

- Henkilöstön kuuleminen
- Kaksi huoltajatilaisuutta, joissa mukana oli myös Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) edustajia. Huoltajat saivat esittää kysymyksiä padlet-alustan kautta, ja kysymyksiin vastattiin tilaisuuksissa.

Näiden kuulemisten pohjalta rehtorikokouksessa hahmoteltiin viisi erilaista kouluverkkovaihtoehtoa.

(Erillisessä liitteessä esitetään näiden eri vaihtoehtojen hyviä ja huonoja puolia).

1. Vaihtoehto

- a. Ei tehdä muutoksia jatketaan vanhalla rakenteella. (tämän vaihtoehdon toteuttaminen on mahdotonta)
- b. Tattarassa 3.–6.luokat
- c. Viikkalaan ohjataan Tattaran alueen tulevat 1. luokan oppilaat.
- d. Kirkonseudun koulussa esioppilaat, 1.–6. luokan ja ER-luokkien oppilaat
- e. AP/IP toiminta Kirkonseudun koululla

2. Vaihtoehto

- a. Ei tehdä muutoksia, jatketaan vanhalla rakenteella.
- b. Tattarassa 3.–6.luokat
- c. Viikkalaan ohjataan Tattaran alueen tulevat 1. luokan oppilaat.

- d. Kirkonseudun koulussa esioppilaat, 1.–6. luokan ja ER-luokkien oppilaat. Otetaan käyttöön tiloja asuntolasta.
 - e. Oppilasryhmien siirtäminen Kirkonseudun koululta muihin alakouluihin
 - f. AP/IP toiminta Kirkonseudun koululla
3. Vaihtoehto
- a. Viikkalaan esioppilaat ja 1. luokka.
 - b. Kirkonseutuun 2.–5.lk ja ER1, ER3 ja ER4
 - c. Yhteiskouluun 6.–9. lk ja ER2 luokka
 - d. AP/IP toiminta Viikkalassa
4. Vaihtoehto
- a. Viikkalaan esioppilaat ja 1. luokka.
 - b. Kirkonseutuun 2.–5.lk ja ER1, ER3 ja ER4. Pienryhmälle asuntolasta tilat opetukseen.
 - c. Yhteiskouluun 6.–9. lk ja ER2-luokka
 - d. AP/IP toiminta Viikkalassa
5. Vaihtoehto
- a. Viikkalaan esioppilaat, 1.–2. luokat ja ER1 pienryhmä (tarvitsee lisärakennusosan Viikkalan kouluun)
 - b. Kirkonseutuun 2.–6.lk ja ER3 ja ER4.
 - c. Yhteiskouluun 7.–9.lk ja ER2-luokka
 - d. AP/IP toiminta Viikkalassa

6. Kouluverkkovaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Rehtorikokouksessa tarkasteltiin viittä eri kouluverkkovaihtoehtoa, joista jokaisella on omat etunsa ja haasteensa.

Vaihtoehdot 1 ja 2 – Oppilassiirtoja vaativat mallit

Näiden vaihtoehtojen toteuttaminen edellyttäisi oppilaiden siirtämistä Kirkonseudun koululta muihin alakouluihin, mikä tekisi niiden käytännön toteutuksesta haastavaa.

Vaihtoehdot 3 ja 4 – Lähes identtiset ratkaisut

Vaihtoehdot 3 ja 4 ovat keskenään hyvin samankaltaisia. Vaihtoehdossa 4 otettaisiin käyttöön lisätiloja läheisestä asuntolasta. Molemmissa malleissa 6. luokan oppilaat sijoitettaisiin yhteiskoulun tiloihin, joissa heille osoitettaisiin kotiluokat.

Vaihtoehto 5 – Uudisrakentamista vaativa ratkaisu

Tässä mallissa Viikkalan koulun rakennukseen rakennettaisiin lisäosa, jotta sinne voitaisiin sijoittaa:

Tämä ratkaisu tarjoaisi riittävästi opetustiloja, mutta lisäosan rakentaminen maksaisi noin yhden opettajan vuosipalkan verran per vuokrausvuosi. Lisäksi syntyisi perustamiskustannuksia ja ylläpitokuluja (esim. sähkö). Koulun ympärille tulisi rakentaa aita, joka olisi tarpeellinen myös vaihtoehtoissa 3 ja 4.

6.1 Pedagogiset ja taloudelliset näkökulmat

Rehtorikokouksessa todettiin, että:

- ✓ Pedagogisesti vaihtoehto 5 on paras.
- ✗ Taloudellisesti se on kuitenkin kallein, koska se vaatii rakennusinvestointeja henkilöstöressurssien sijaan.

Vaihtoehdot 3, 4 ja 5 ovat kaikki sellaisia, joihin ei tarvittaisi uutta päätöstä vuoden päästä. Tämä on tärkeä huomio päätettäessä, miten oppilaat sijoittuvat tulevaisuudessa Nakkilassa.

Vaihtoehdossa 5 on lisäksi erityishuomioita:

- Nykyiset 1. luokan oppilaat joutuisivat siirtymään Viikkalaan vuoden ajaksi, mikä ei tapahtuisi muissa vaihtoehtoissa.
- Esioppilaat olisivat Viikkalassa kolmen vuoden ajan, ennen kuin siirtyisivät Kirkonseudun kouluun.

Henkilöstön kuulemisessa vaihtoehto 5 sai henkilökunnalta eniten kannatusta.

7. Lapsivaikutusten arviointi

Lapsivaikutusten arvioinnin toteutti Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL), joka keräsi tietoa huoltajakyselyn ja oppilashaastattelujen avulla.

Oppilashaastattelut ja nuorisovaltuuston kuuleminen.

Alakoulujen oppilaita haastateltiin seuraavasti:

- Kirkonseudun koulu: 27.1.2025
- Tattaran koulu: 28.1.2025
- Viikkalan koulu: 31.1.2025

Lisäksi yhteiskoulun oppilaille tehtiin kysely, ja Nakkilan nuorisovaltuuston kanssa käytiin keskustelu kouluverkosta 27.1.2025.

7.1 Huoltajakysely ja keskustelutilaisuudet

Huoltajille suunnattu kysely oli avoinna viikoilla 4–5, ja siihen saatiin 184 vastausta. Kyselyn lisäksi järjestettiin:

- Yhteinen huoltajailta Nakkilan yhteiskoululla 29.1.2025
- Varhaiskasvatuksen huoltajien keskusteluilta kunnantalolla 6.2.2025.

Koska kouluverkkouudistus koskee eniten alakouluikäisiä oppilaita, arvioinnissa keskityttiin erityisesti heidän näkökulmaansa.

7.2 Kyselyn tulokset

Huoltajakysely pohjautui kouluterveyskyselyn teemoihin, ja sen avoimissa vastauksissa nousivat esiin erityisesti koulumatkoihin liittyvät huolenaiheet:

- Koulumatkan pituus – erityisesti koulukuljetuksessa vietetty aika
- Turvallisuus – erityisesti Kokemäenjoen ylittäminen

Nykyisiä koulukuljetuksia voidaan kuitenkin hyödyntää sekä aamuisin että iltapäivisin kustannustehokkaasti. Oppilaiden sijoituessa Yhteiskouluun, Kirkonseudun kouluun ja Viikkalan kouluun, aikatauluja voidaan yhtenäistää, mikä helpottaa sekä kouluun tuloa että kotiinlähtöä.

Tattaran koulun lakkauttamisen myötä ylimääräinen pysähdys koulukuljetuksissa poistuu, mikä osaltaan tehostaa kuljetusjärjestelyjä.

Huoltajat ovat ilmaisseet huolensa luokkakokojen suhteen. Liitteessä on esitetty eri vaihtoehtojen oppilasmäärät. Vaihtoehdossa 5 luokka-asteet 4–6 voidaan jakaa kolmeen ryhmään.

Huoltajien vastauksissa nostettiin esiin myös opetushenkilöstön määrä. Tällä hetkellä Nakkilassa on alakouluilla 17 vakituista luokanopettajaa. Laskennallisesti tarvittaisiin 16 opettajaa, jos luokka-asteet 1–3 ovat kaksisarjaisia ja luokka-asteet 4–6 kolmisarjaisia. Esiopettajia on tällä hetkellä riittävästi, ja oppilasmäärien laskiessa myös opettajien tarve vähenee.

ER2-opetusryhmän oppilasmäärä ylittää ensi lukuvuonna 10 oppilaan rajan, mikä tarkoittaa, että uuden opettajan palkkaamista on harkittava. Lisäksi on syytä pohtia yhteistä erityisopettajaa yläkouluun ja lukioon. Tällä hetkellä lukion erityisopettaja on määräaikainen ja työskentelee myös Tattarassa ja Viikkalassa.

8 Koulukuljetukset

Vaihtoehto 5 kuten myös vaihtoehdot 3 ja 4 lisäävät kuljetusoikeuden omaavien oppilaiden määrää, mutta tämä ei suoraan kasvattaisi vuotuisia kustannuksia, sillä nykyinen sopimus perustuu kilometrihinnoitteluun.

Koska koulukuljetukset ylittävät Kokemäenjoen kuljetusoikeuden omaavien oppilaiden vuoksi, tätä voidaan hyödyntää myös muiden oppilaiden kohdalla.

- Kokemäenjoen itäpuolella reittiin ei tarvita suuria muutoksia.
- Järvikylän, Pyssykankaan ja Matomäen reitit vaativat uudelleentarkastelua, ja niitä pyritään lyhentämään ajallisesti mahdollisuuksien mukaan.

Alustavia keskusteluja mahdollisista reittimuutoksista on jo käyty liikennöitsijöiden kanssa.

9 Yhteenveto

Pakkalan rakennuksen poistuminen opetuskäytöstä edellyttää muutoksia joko kouluverkkoon tai oppilaiden sijoitteluun.

Mikäli oppilaat sijoitetaan uudelleen ilman rakenteellisia muutoksia, Kirkonseudun koulun oppilaita siirrettäisiin Viikkalan ja Tattaran kouluihin. Tämä edellyttäisi uusia koulukuljetusjärjestelyjä ja tarkoittaisi, että oppilaiden sijoittamisesta pitäisi tehdä päätöksiä vuosittain.

Ratkaisu ei kuitenkaan ole taloudellisesti kannattava, pedagogisesti perusteltu eikä henkilöstön kannalta tarkoituksenmukainen. Lisäksi se vaatisi jatkuvaa vuosittaista tarkastelua eikä tarjoaisi pysyvää, pitkän aikavälin ratkaisua.

Kaikissa kolmessa toteuttamiskelpoisessa vaihtoehdossa on sekä hyviä että huonoja puolia. Jokainen niistä sisältää oppilaiden uudelleensijoittelua, mutta sijoitukset olisivat pysyviä, eivätkä ne vaatisi vuosittaisia päätöksiä. Tämä tuo huoltajien ja henkilöstön kaipaamaa jatkuvuutta tulevaisuuteen.

Taloudellisesti tarkasteltuna vaihtoehdot 3 ja 4 ovat kustannustehokkaimmat, ja niiden välillä tulisi tehdä valinta, jos päätös perustuisi pelkästään talouteen.

Oppilaan edun ja opetuksen järjestämisen näkökulmasta vaihtoehto 5 on kuitenkin paras ratkaisu. Se on myös henkilöstön ja huoltaja tilaisuuksissa kannatusta saanut vaihtoehto. Lisäksi vaihtoehto 5 loisi Viikkalaan suuremman opettajayhteisön, mikä helpottaisi henkilökunnan poissaolojen järjestelyjä ja tukisi yhteisöllistä työskentelyä.

Henkilöstöä koskevia vähennyksiä ei tulla tekemään muutosten yhteydessä, mutta eläköityvien tai muualle lähtevien työntekijöiden tilalle uusien vakinaisten työntekijöiden palkkaaminen tullaan tekemään harkiten.

Vaihtoehto 5 lisäisi kustannuksia lisärakennuksen vuoksi, mutta samaan aikaan kiinteistökulut Tattaran koulussa laskevat. Oppilasmäärien tulevina vuosina laskiessa myös opetusryhmien määrä vähenee, mikä laskee tuntikehystä ja tuo säästöjä kunnan talouteen. Tässä vaihtoehdossa esitetty Viikkalan koulun lisärakennus on ainoa merkittävä uusi lisäkustannus tuleville vuosille.

Samat tuntikehyssäästöt toteutuvat myös vaihtoehdoissa 3 ja 4, mutta ilman lisärakennusosaa.

Vaihtoehdoissa 1 ja 2 tuntikehystä voidaan myös pienentää, mutta tämä edellyttää oppilaiden siirtämistä Kirkonseudun koululta muihin kouluihin sekä aloittavien 1. luokan oppilaiden ohjaamista Viikkalaan. Tässä mallissa Tattaran koulu olisi opetuskäytössä vain lukuvuoden 2025–2026 ajan.

Liitteet: MML:n LAVA tulokset, oppilasennusteet, kooste henkilöstön kuulemistilaisuudesta

Esittelijä	Sivistysjohtaja Koski Jari
Päätösehdotus	<p>Sivistysvaliokunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle kouluverkkoselvityksen perusteella seuraavat toimenpide-esitykset.</p> <ul style="list-style-type: none">•Tattaran koulun lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen.•Viikkalan koulun muuttaminen pienten lasten yksiköksi, joka toimisi hallinnollisesti Kirkonseudun koulun rehtorin Minna Hujasen alaisuudessa.•Lisärakennusosan hankkiminen Viikkalan koulurakennuksen yhteyteen.•Viikkalaan sijoitetaan esikouluoppilaat, 1. – 2.lk. oppilaat sekä ER1 pienryhmä.•Kirkonseudun kouluun sijoitetaan 3. – 6. luokkien oppilaat sekä ER3 ja ER4 pienryhmät.•Yhteiskouluun sijoitetaan ER2-luokan oppilaat.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	kunnanhallitus, valtuusto